

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Ole Bernt Thorvaldsen
Dir. tlf: 21 02 18 82

Vår ref: 07/344-3
Deres ref:

Vår dato: 01.02.2008
Deres dato:

Forslag til revidert forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning - høringssvar

Det vises til mottatt høringsbrev av 21.11.2007 om forslag til revidert forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.

NOKUTs styre har behandlet saken i sitt møte den 31. januar i år og vedtok følgende uttalelse:

Innledning

NOKUT høringssvar bygger på den erfaring som er innhentet gjennom de ca 1000 vedtak som er fattet på grunnlag av den gjeldende forskriften. At forskriften nå blir endret, ikke bare på grunnlag av endringer i fagskoleloven, men også ut fra den erfaring som er innhentet siden 2003 innen et helt nytt felt, anser NOKUT som positivt.

Forslaget til forskrift slik det foreligger, vil gi NOKUT tilstrekkelige rammer for å utarbeide et helhetlig opplegg for godkjenning og revidering av utdanninger og tilbydere etter fagskoleloven og også for vurderinger av kvalitetssikringssystemene. Forskriften slik den foreligger i høringsbrevet, gir NOKUT muligheter for å tilpasse godkjenningsordninger og vurderingsordninger til det spesielle med fagskoleutdanningen. NOKUT er også fornøyd med at det yrkesrettede aspekt er kommet bedre frem enn i den gjeldende forskrift.

NOKUT gir derfor sin tilslutning til forslaget til revidert forskrift med følgende kommentarer til forskriften og til merknadene:

Forskriften

§§ 2 og 3

NOKUT anser delingen av den gamle § 2 som er foretatt som god.

§ 3

I forslaget er ikke NOKUT pålagt å oppnevne sakkyndige til å vurdere tilbydernes system for kvalitetssikring. Dette er positivt fordi det gir NOKUT flere muligheter for å tilpasse vurderingsopplegg som tar godt hensyn til tilbydernes kompleksitet og mangfold, se våre merknader til § 7

§ 4

Punkt c kan oppfattes slik at unntaket gjelder alle faglige vurderinger, også vurderinger som ikke er utført av sakkyndige. Det vises i så måte til merknaden til § 3 hvor det står: "Dette er en faglig

vurdering som NOKUT må foreta.” Dette er vurderinger som ikke foretas av sakkyndige. NOKUT tolker paragrafen dit hen at ikke alle vurderinger må gjøres av sakkyndige, noe NOKUT støtter.

For å få likhet i nummereringen i forskriften bør a, b, og c byttes med 1, 2 og 3.

§ 5

NOKUT er fornøyd med utformingen av paragrafen.

Når det gjelder overskriften, bør begrepet enkelttilbud erstattes av utdanningstilbud. Dette er en rent språklig endring. Det er utdanningstilbud som brukes i resten av paragrafen og det er derfor naturlig at overskriften samsvarer med teksten. NOKUT anser at begrepene utdanningstilbud og tilbyder bør brukes, selv om Ot.prp. nr 39 på et par steder bruker enkelttilbud. Dette gjelder også paragraf 8.

Punkt 5 Bestemmelsen vil bidra til at samarbeidet med andre tilsyn kan bli styrket, og kan være med på å hindre at samme arbeid gjøres av flere organer. NOKUT vil i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet revidere dagens samarbeidsavtale, som har fungert godt, med sikte på å harmonisere den med den kommende forskrift. NOKUT ønsker også å inngå samarbeidsavtaler med andre tilsyn der dette er formålstjenelig.

At NOKUT i noen tilfeller kan fatte vedtak om godkjenning av endringer uten bruk av sakkyndige, vil redusere saksbehandlingstiden. NOKUT vil alltid bruke sakkyndige der faglige vurderinger er nødvendig.

Punkt 7 NOKUT ser positivt på at det åpnes for bruk av karantene. NOKUT har den erfaring at flere av søknadene kunne ha blitt vesentlig bedre om det var brukt noe mer tid på utarbeidingen. Det gjelder også for annengangssøkere. Karantene vil kunne bli bruk i tilfeller hvor ikke minst tilbyderen, men også NOKUT og andre søkere, totalt vil tjene på en karantene. Dette gjelder også for tilsvarene punkter i §§ 6, 7 og 9.

For øvrig mener NOKUT at kravet om å være med i garanti- eller forsikringsordning må gjelde for alle tilbydere. Dette er antagelig i relasjon til de minste og ressursvakeste tilbyderne det er størst behov for å sikre studentene muligheten til å fullføre utdanningen. Slike tilbydere forventes i liten grad å søke om utvidede fullmakter.

§ 6

Som det fremgår både av loven og forslaget til revidert forskrift, så gjelder denne paragrafen godkjenning av utvidede fullmakter innen avgrensede fagområder og ikke en generell godkjenning av tilbyder. Det fremgår at dette er en spesiell mulighet, og at hovedordningen også i fremtiden skal være godkjenning av utdanningstilbud.

NOKUT oppfatter forslaget slik at en tilbyder kan få innvilget utvidede fullmakter på flere fagområder, men da etter søknad og vedtak for hvert fagområde.

NOKUT kan ut fra det foreliggende utarbeide de kriteriene som er nødvendig. Sentralt i et slikt sett med kriterier vil være hvordan søkeren dokumenterer sin egenkompetanse til å vedlikeholde og utvikle kvaliteten i utdanningstilbudet, og også til å utvikle yrkesrettede utdanninger på det tertiære nivået.

Det antas også at et stabilt samarbeid med næringslivet vil stå sentralt i kriteriene. NOKUT vil understreke at man oppfatter næringsliv i vid forstand.

NOKUTs erfaring tilsier at skal muligheten til å få utvidede fullmakter være en rasjonalisering for sektoren eller NOKUT, forutsetter det at søkerne har en reell forståelse av hva som kreves for slik godkjenning. NOKUT er innstilt på å bidra til en slik forståelse. Dersom paragrafen utløser en rekke urealistiske søknader, vil det bli en belastning og ikke en rasjonalisering. NOKUT ser samtidig at denne muligheten for tilbyderne for utvidede fullmakter kan være med på å utvikle både selve fagskoleutdanningene og skape en utvikling av tilbyderne.

Punkt 2 Det blir mer oversiktlig om paragrafen deles i to – en for vilkår som må være oppfylt og en for vilkår for å søke. Det er logisk at vilkår for å søke kommer først.

Når det står at primærvirksomheten skal være utdanning, ber NOKUT departementet nøye overveie om det skal stå at primærvirksomheten skal være tertiærutdanning. NOKUTs erfaring med gjennomgangen av reglement viser at mange av de tilbyderne som har stor virksomhet innen videregående opplæring ønsker å behandle sine studenter som elever for å få likhet. Reglementene bærer preg av at de skal dekke forhold i relasjon til umyndige ungdommer som er sendt skolen av sine foreldre og ikke voksne studenter som selv har valgt å ta utdanning. Også når det gjelder syn på obligatorisk oppmøte til undervisning er det fundamentert i erfaring med elever i videregående opplæring. Skal fagskoleutdanningen også i ånd bli en tertiær utdanning, må primærvirksomheten være å gi tertiær utdanning.

At høyere utdanning kan gi fagskoleutdanning oppfatter NOKUT som gitt i og med at Stortinget har overført Statens dykkerskole til Høgskolen i Bergen. Når en høyere utdanningsinstitusjon har fått godkjent en fagskoleutdanning, som viser at den kan i vareta det yrkesrettede aspekt innen fagområdet, bør den også kunne få den utvidede fullmakten, dersom den høyere utdanningsinstitusjonen minst har fullmakt til å opprette bachelorgradsstudier.

Når punktet sier noe om at tilbyder skal ha fast ansatte, oppfatter NOKUT dette slik at kriteriene må si noe om krav til kompetanse i den faste staben til en tilbyder med utvidede fullmakter.

Kun stabile tilbyder bør kunne få utvide fullmakter. Et naturlig vilkår er derfor at tilbyder må kunne dokumentere stabilitet. Merknaden til paragrafen sier at en godkjent tilbyder må være stabil. NOKUT vil derfor anbefale at dette blir et vilkår i selve paragrafen, noe som vil gi bedre hjemmel for kriterier på det punktet.

Når det gjelder § 6 2 f forutsetter NOKUT at NOKUT kun skal kontrollere at det eksisterer dokumentasjon på at søker har en garanti eller forsikringsordning. Hvilke garanti- og forsikringsordninger som tilfredsstillende de krav eller ønsker departementet har til en slik ordning, må departementet selv eller andre med aktuell kompetanse avgjøre.

Punkt 3 Her står det at NOKUT skal fastsette utfyllende kriterier, mens det i andre paragrafer står at NOKUT skal fastsette kriterier. Dette medfører at de kriterier NOKUT fastsetter får forskjellig status. Nivå på kriteriene bør være identisk i alle paragrafene; hvis ikke vil det lett oppstå utilsiktede uklarheter. NOKUT mener derfor at ordet "utfyllende" ikke bør være med. Dermed unngår man spørsmålet om det som står i denne paragrafen er en standard som det holder å tilfredsstillende.

Som departementet selv sier er det større krav for å få en slik godkjenning, noe som vil gi en noe utvidet godkjenningssprosess.

§ 7:

NOKUT støtter forslaget i § 7 om at utdanninger og tilbydere etter fagskoleloven skal ha interne system for kvalitetssikring, og at NOKUT skal vurdere disse systemene. Vurderingene skal gi

NOKUT grunnlag for vedtak om hvorvidt systemene for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Forskriften angir ikke metode for vurdering, slik at NOKUT dermed gis fullmakt til selv å fastsette hvordan vurderingene skal gjennomføres. Dette mener vi harmonerer godt med resten av forskriften, som vil gi tilstrekkelige rammer for å utarbeide et helhetlig opplegg for godkjenning av utdanninger og tilbydere etter fagskoleloven. Vurdering av kvalitetssystem må inngå på en hensiktsmessig måte. Det er et stort antall tilbydere og utdanninger som faller inn under fagskoleloven, og som nå pålegges å etablere system for kvalitetssikring av utdanningen. Ressurshensyn tilsier derfor at det ikke bør etableres en ordning tilsvarende den som er etablert for høyere utdanning, der NOKUT oppnevner sakkyndige til å foreta evalueringer av kvalitetssystemene ved alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning.

NOKUT har merket seg at i forskriftens § 7.2 brukes begrepet vurdering, bortsett fra i tredje setning hvor det heter at "NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, de kriterier som det interne systemet for kvalitetssikring skal *evalueres* i forhold til". Ettersom det ikke forutsettes en evaluering av systemene, foreslår vi at det også i denne setningen brukes begrepet vurdering, eventuelt godkjenning.

NOKUT oppfatter forslaget slik at dersom en tilbyder også tilbyr høyere utdanning, kan NOKUT, etter søknad, vedta at det godkjente kvalitetssikringssystemet for høyere utdanning også skal gjelde for enkelte fagskoleutdanninger. I noen tilfeller kan det være ryddigst for institusjonen, studentene og NOKUT kun å forholde seg til ett kvalitetssikringssystem. I forarbeidene til loven fremgår det at kravene til system i høyere utdanning skal være de mest omfattende, så med bare ett system så må det bli kvalitetssikringssystemet som gjelder for høyere utdanning. Dette bør fremgå av merknadene til paragrafen

§ 8

Om navnet på paragrafen se uttalelsen om paragraf 5.

Punkt 4. NOKUT går ut fra at det er en skrivefeil at det står evaluering og ikke revidering. Videre går NOKUT ut fra at det er den underskrevne rapporten som skal sendes for kommentarer til tilbyder, og ikke en rapport som ikke er ferdigstilt. NOKUT vil ha rutiner som sørger for at rapporten ikke inneholder konkrete feil eller misforståelser. NOKUTs forslag til tekst for § 4 er:

Før NOKUT fatter vedtak sendes revideringsrapporten om et utdanningstilbud til den berørte tilbyder, som gis en frist på minst 6 uker til å uttale seg.

Punkt 7 NOKUT oppfatter at alle slike opplegg må godkjennes av NOKUT. Dette er nødvendig slik fagskolesektoren i dag er med mange små tilbydere som ofte tilbyr kun ett spesielt utdanningstilbud.

§§ 8 og 9

NOKUT er spesielt fornøyd med muligheter for fleksibilitet i opplegg for revidering. Egenarten og spesielt den korte lengden av noen av utdanningstilbudene, nødvendiggjør en slik fleksibilitet. NOKUT kan dermed spesialutvikle både opplegg og metode for hver revidering slik at tidsomfanget, metodikken og sikkerheten for tilbydere blir godt ivaretatt.

NOKUT kan ut fra paragrafene utarbeide nødvendige kriterier

§ 9

NOKUT har merket seg at det ikke er krav om å sende revideringsrapport til kommentar til aktuell tilbyder. NOKUT mener at det bør tas innen en identisk tekst til den som er foreslått for § 8.4.

§ 12

NOKUT er enig i at det må være overgangsordninger, og forutsetter at tilbyderne automatisk følger opp lovendringene. Erfaringen fra innføringen av et obligatorisk kvalitetssikringssystem i høyere utdanning tilsier at tilbyderne vil trenge noe tid.

Loven gir departementet hjemmel til å fastsette en forskrift som omhandler representasjon i styrende organer. Det finnes tilbydere hvor styret i tillegg til ansvaret for fagskoleutdanningen også har ansvaret for annen virksomhet (f. eks. videregående opplæring, høyere utdanning, næringsvirksomhet). NOKUT går ut fra at en eventuell slik forskrift også vil omfatte slike styrer.

I første linje i annet avsnitt er det en skrivefeil; fagskolerutdanning.

§ 13

NOKUT registrerer at departementet tar sikte på å la forskriften tre i kraft allerede i februar 2008. Forskriften overlater mye av det nødvendige regelverksarbeidet til NOKUT, både når det gjelder godkjenning av tilbud, av tilbydere og av kvalitetssikringssystemer. NOKUT må utarbeide forslag, som sektoren skal uttale seg om. NOKUT gjør oppmerksom på at vi ikke ser det som realistisk at NOKUTs forskrifter kan være på plass før ut på høsten 2008.

Merknadene

Merknaden til paragraf 1

NOKUT støtter utdypningen av "å bygge på videregående opplæring". NOKUT har merket seg at det betyr at tilbyder også skal ta hensyn til den modenhet som studentene har nådd. NOKUT går ut fra at det gjelder både i undervisningsopplegg og i reglementer.

At et studieår har samme totalomfang som et arbeidsår er med på å avklare det totale omfanget av et undervisningsår. En slik måte å definere omfanget på gir den fleksibilitet som er ønsket med fagskoleutdanningen idet den ikke låser omfanget til et sentralt bestemt antall undervisningsuker med et bestemt antall undervisningstimer.

Merknaden til § 3

NOKUT har ikke noe imot at følgende tas inn i merknaden til § 3: NOKUT bør høre sektoren inkludert studenter og næringsliv før kriteriene for de sakkyndiges kompetanse og for oppnevning av disse, fastsettes.

Merknaden til § 5

NOKUT går ut fra at merknaden til § 6.5 også skal gjelde § 5.7.

Merknad til paragraf 6

Her står det at NOKUT fastsetter standarder og utvikler kriterier. Det er nivåforskjell på en standard og et kriterium. I forskriften omtales kun kriterier unntatt i § 6 hvor det står utfyllende kriterier. For å få samme nivå på kriteriene i hele forskriften, går NOKUT ut fra at det kun skal stå at NOKUT fastsetter kriterier, se uttalelse om § 6.

Som nevnt under kommentarene til paragraf 6 mener NOKUT at en godkjent tilbyder må være stabil, er et vilkår som må flyttes inn i selve forskriften.

Merknad til § 7

NOKUT leser merknaden slik at svikt i yrkesrettheten er en kvalitetssvikt. NOKUT er godt fornøyd med denne påpekingen.

Under kommentarene til paragraf 7 har NOKUT foreslått et tillegg til merknadene.

Merknaden til § 10

NOKUT går ut fra at det er en skrivefeil at det står styret og ikke klagenemnda i siste setning.

Forskriften nødvendiggjør i en del tilfeller befarings hos tilbyder. Slike prosesser er ressurskrevende. NOKUT har merket seg at departementet er klar over dette ved at det er foreslått økte ressurser i kapittel 10 i Ot.prp.nr. 39 (206-2007).

Med vennlig hilsen

Oddvar Haugland
direktør

Tove Blytt Holmen
avdelingsdirektør